

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Урмандеево авыл җирлеге башкарма комитеты

КАРАР

№ 21

13.11. 2015 ел

»2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү " муниципаль максатчан программасы турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге башкарма комитеты карары:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль максатчан программасын 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://aksubaevov.tatar.ru> Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында да.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Урмандеево авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе

В.з. Николаев.

Расланган

Урмандеево авыл җирлеге

башкарма комитеты җитәкчесе карары белән

13.11.2015 ел

№ 21

«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Урмандеево авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озақ сроклы муниципаль максатчан программасы

. Савгачево авылы

Программа Паспорты

Программаның Исеме	»2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукый актлар белән
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Аксубай районы Урмандеевка авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге ағымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, кинематография сәнгате учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру
Программаның бурычлары	1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәтү; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күренешләренә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020 еллар

Подпрограммалар	- «2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» »2016-2020 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"
Программаны финанслау күләме	2016-2020 елларга Программаны финанслау күләме 4385,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2016 ел 851,0 мең .сум 2017 ел 864,0 мең .сум 2018 ел 877,0 мең .сум 2019 ел 897,0 мең .сум 2020 ел 903,0 мең .сум Искәрмә: программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел саен тәэтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәжәдәге, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирү
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелеләге күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2020 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; сәнгать үзешчәнлегенең клуб формироваиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; торак пункт халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 кә кадәр чара дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр; торак пунктта "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террор һәм экстремистик күренешләренң барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге Советы; Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең Гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлегендә 4 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегенең мәдәният объектларының гомуми челтәре: 2 гомуми кулланышта булган китапханә, 4 мәдәният итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2014 елда җирлек бюджетыннан 4385 мең сум акча юнәлтелгән. Тармакта эшләнүчеләр саны кеше тәшкил итә. Күп кенә акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре җиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр буенча, мәдәният учреждениеләренең хәзерге челтәре халыкның сорауларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәяләүдә җитәрлек тәэмин ителмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "кабул итү чиге" н саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең күләме һәм төрләре гражданның сорауларына, өстенлекләренә һәм көткәннәренә тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм ижади эшчәнлек, мәгариф һәм үзбелдекле белем бирү, чаралар үткөрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлеген өчен заманча югары технологияле җиһазлар, шулай ук халыкның төрле категорияләре өчен, шул исәптән аз хәрәкәтләнүчеләр өчен һәм тормыш эшчәнлегенең башка чикләүләре белән мәдәният учреждениеләренең уңайлылыгын тәэмин итү чаралары белән җитәрлек дәрәжәдә җиһазландырмау;

төрле сәнгать жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплекслар дефициты

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблеманың эчтәлегенә	Җиңү механизмы
------------------------	----------------

Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданнарның сорауларының бөтен диапазонын да каплый алмый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә өлкәсендә эшнең яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасы житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренең житәрлек дәрәжәдә булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән жиһазландыру, инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданнар өчен мәдәният учреждениеләрен жайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм кертү кирәклегә	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме

Программаның максатларына ирешүгә йогынтысын киметү максатыннан куркынычларны көйләү һәм идарә итү чаралары

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне Программаның муниципаль заказчысы - координаторы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә башкарма комитеты башкара.

Иң житди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертүгә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләрен һәм ирешкән нәтижәләргә бәйле рәвештә күрсәткечләргә ел саен төзәтү тора. Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион жәлеп итүчәнлегә механизмнарын формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә итү белән бәйле, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып:

программа чараларының үтөлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

Программа күрсәткечләренең (индикаторларының) үтәлешен өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләрне тасвирлау

Программа һәм аны гамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2014-2020 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәте өстенлекләренә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлеген социаль-иқтисадый үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләне хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;

Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануын һәм нәтижәле файдалануын тәэмин итү;

төбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә

тота, аларның үзенчәлекле бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2016-2020 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләрне саклау һәм үстерүне, заманча музыка сәнгәтен үстерүне максат итеп куя. Жирлекнең муниципаль концерт оешмалары чәлтәренәң бүгенге торышын, концерт учреждениеләренәң 2020 елга кадәр үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау " подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләренәң барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2016- 2020 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл жирлеге бюджеты акчаларын куллануны күздә тота.

Программаны финанслауның гомуми күләме 4385,0 мең сум тәшкил итә., шул исәптән:

2016 ел 851,0 мең сум

2017 ел -864,0 мең сум

2018 ел 877,0 мең сум

2019 ел 897,0 мең сум

2020 ел 903,0 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен коррекцияләнергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны нәтижәле куллануын контрольдә тотат. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына төгәл туры китереп башкарыла.

Программаның социаль-иқтисади нәтижәләгән бәяләү

Мәдәниятнең төп үзенчәлегә шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, шөхесләрнең кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә күренә, бу ахыр чиктә жәмгыятьнең эшчәнлегә нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә характерлаучы индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтижәләлек күрсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны тормышка ашыруның төп социаль-иқтисади эффекты Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә гражданны тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, тиешлечә, Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизацияләү курсы гамәлгә ашыру өчен уңай иқтисади атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк: Аксубай районы Урмандеевка авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлегә булганда бөтенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни киңлекнең бердәмлеген ныгытуда;

ижади эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыкларның һәм мәдәнияттә һәм сәнгатьтә мәгълүматның төрлелегә һәм ирешүчәнлегә өчен уңай шартлар тудыруда;

мәдәниятнең иқтисади үсеш процессын активлаштыруда һәм тармакка җәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйдә буларак, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итү белән турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә мәдәният үсеш проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәжәсә буларак бәяләнә.

«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү» подпрограммасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программаның исеме	«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү
Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай районы Урмандеевка авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклау;</p> <p>- мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мөгариф системасы учреждениеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары, иҗади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;</p> <p>халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакий-әхлакий һәм толерант дөньяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру.</p> <p>- эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү ;</p> <p>- мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү</p>
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	<p>Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.</p> <p>Планга ярашлы рәвештә МАССАКУЛӨМ һәм бәйрәм мәдәни-массакуләм программа чараларын үткөрү.</p> <p>Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру.</p> <p>Халыкта гражданлык үзенчәлеген формалаштыруны, иҗади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәдәниятен тәэмин итүче "мәдәният" өлкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	ТР Аксубай МР Урмандеево авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	ТР Аксубай МР Урмандеево авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты	2016-2020 еллар
	Финанслау чыганакалары булып Аксубай МР Урмандеевка авыл җирлеге бюджеты акчалары тора

Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаclarы, шул исәптән еллар буенча:	Чыгымнар (мең сум).					
	барлығы	2016	2017	2018	2019	2020
Жирле бюджет акчалары	4385,0	851,0	864,0	877,0	890,0	903,0
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижеләре	Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; Сәнгать үзешчәнлегенең клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;					

I. подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенең Гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмгыятьнең хәзерге үсеш этабының үзенчәлеге булып, кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак, мәдәниятнең социаль роленең үсүе тора. Шул ук вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кешелекнең яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклау сәләте буларак та чыгыш ясый. Жәмгыятьнең мәдәни үсешенең кирәкле критерие булып кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын күрсәтү һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булуы тора. Халыкның мәдәни тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү жирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлеге проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү кирәклегенә белән билгеләнә. Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән –бу мәдәниятне хәзерге шартларда Аксубай районы Урмандеевка авыл жирлегенең социаль-иқтисади үсешенең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтижәле куллануны тәэмин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Торак пунктның мәдәниятен, сәнгәтен үстерү, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. Планга ярашлы рәвештә МАССАКҮЛӨМ һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткәрү.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГӘН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Бу процессны камилләштерү буенча чаралар системасы:

- клуб, китапханә системасында халык белән эшләү буенча эшнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион формаларны һәм ысулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү; мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;

балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү ;

торақ пунктның социаль-иқтисади үсешендә киңрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;

халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;

Подпрограмма Паспорты

Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау

Подпрограмманың Исеме	«Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау
Подпрограмманы төп эшләүчеләр	ТР Аксубай МР Урмандеево авыл җирлеге башкарма комитеты
Подпрограмманың Максаты	Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру
Подпрограмманың Бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру

Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2016-2020 еллар
Подпрограмманы финанслау күләме һәм чыганақлары:	<p>Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә бюджеты акчаларын финанслауның гомуми күләме 25,745 мең сум тәшкил итә, шул исәптән</p> <p>2016 ел -5 мең сум</p> <p>2017 ел -5,075 мең сум</p> <p>2018 ел -5,15 мең сум</p> <p>2019 ел 5,22 мең сум</p> <p>2020 ел 5,3 мең сум</p> <p>Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга тиешле дәрәжәдәгә бюджетларны формалаштыруны , шулай ук чараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирүне исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш</p>
Подпрограмманы гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре	<p>Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә;</p> <p>Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыру;</p> <p>Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.</p>
Подпрограмманың үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Подпрограмманы гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлегә Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Подпрограмманы эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхес, жәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрдәге Россия Федерациясендә терроризмга каршы тору концепциясе, 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе, шулай ук милләтара, динара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү.

Ижтимагый-сәси, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, төрле социаль төркемнәр, милләтләр һәм диннәр вәкилләренең тотрыклылыгы, игелеклелеге, конструктив үзара хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда дин тотучылар, православие чиркәүләре һәм мөселман мәчетләре саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы эзәрләү һәм аны гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге заманча вазгыятьнең киеренке булып калуы белән бәйле.

Терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә, ижтимагый хәрәкәтләр һәм барлык гражданның тырышлыкларын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл жирлегендә торган иң кискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүнең уңай тенденцияләрен булдыру өлешендә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтижәдә, гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Подпрограмма чаралары

»2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"

№ п/п	Чара исеме	Башкару вакыты	башкаручы (киләшү буенча)
1	Өстәмә чаралар күрү: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу өчен мөмкинлекләрне киңәйтү; авыл яшьләренең ижтимагый хәрәкәтен үстерү буенча	2016-2020 г.	Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл жирлегендә башкарма комитеты», Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының» мәданият бүлегенә " МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау	2016-2020гг.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә,

	һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру өлкәсендә Республика программалар һәм проектлар конкурсында катнашу.		МКУ АМР мәдәният бүлеге, МКУ АМР мәгариф бүлеге
3	Жирлекнең дини берләшмәләрендә вәгазьләр һәм жомга намазлары вакытында дин тотучыларга системалы мөрәжәгать итү инициативасы белән чыгарга, ул дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларның терроризм һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләрне хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләвенә ярдәм итә.	2016-2020гг.	АЖ башлыгы
4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткөрүне оештырырга.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча), Урмандеевка авыл жирлегенә башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, күпләп булган объектларның, халыкның тормыш тәэмин итү объектларының террорчылыкка каршы сакланышы проблемалары буенча «түгәрәк өстәлләр» үткөрү.	2016-2020гг.	МКУ «Мәгариф бүлеге, МКУ» Мәдәният бүлеге", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының ОДМС
7	Рәсми булмаган берләшмәләрне ачыклау буенча рейдлар.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай

			районы буенча бүлеге(килешү буенча),
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләрне ачыклау өчен дини конфессияләр вәкилләре һәм милли диаспоралар вәкилләре белән әңгәмәләр үткәру	2016-2020гг.	Аксубай районында Россия Федераль миграция хезмәтенең ТР буенча идарәсе бүлекчәсе(килешү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналарда гамәлләр буенча уку дәрәсләре үткәрүне оештыру	2016-2020гг	Аксубай муниципаль районы Урмандеевка авыл җирлеге башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлығының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), ФДКУ 102 ПЧ ФПС ТР буенча (ярашу)
10	Мәгариф учреждениеләрендә барлык төрдәге сыйныф сәгатьләрен системалы рәвештә үткәру, экстремизмның теләсә нинди формаларының җәмәгать куркынычлыгын аңлату, бигрәк тә милләтләр һәм диннәр арасында дошманлыкны вәгазьләү	2016-2020гг	МКУ " Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге, Аксубай муниципаль районы дини конфессияләре вәкилләре (килешү буенча), Россия Эчке эшләр министрлығының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
16	Подпрограмма чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дэвамында	"Сельская новь" газетасы редакциясе (килешү буенча), Урмандеевка авыл җирлеге клубларында стендлар